

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om transportservice

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om smittsamma sjukdomar ändras så att giltighetstiden för de temporära bestämmelser som har samband med covid-19-epidemin och som är i kraft till den 31 12.2021 förlängs.

För att förhindra spridning av covid-19-smitta av utländskt ursprung i Finland föreslås det att det av personer som anländer till Finland ska krävas antingen ett pålitligt intyg över att personen har haft sjukdomen covid-19 under de sex senaste månaderna, fått en godkänd vaccinationsserie mot covid-19 eller genomgått ett tillförlitligt covid-19-test med negativt resultat före ankomsten till Finland, eller att personen genomgår ett covid-19-test efter ankomsten till Finland och ytterligare ett test inom 72–120 timmar.

I propositionen föreslås det att giltighetstiden förlängs för bestämmelserna om ett datasystem som effektiviserar avbrytandet av sådana smittkedjor för coronavirus som orsakas av covid-19-epidemin. Datasystemet består av en mobilapplikation (Coronablinkern) och ett bakomliggande system. Det föreslås fortfarande vara avgiftsfritt och frivilligt för befolkningen att använda mobilapplikationen.

I propositionen föreslås det att giltighetstiden förlängs för bestämmelserna om temporära restriktioner och tillsyn som berör förplägnadsrörelser.

Dessutom föreslås det att giltighetstiden förlängs för bestämmelserna om särskilda hygienförpliktelser som ska iakttas i persontrafik och andra tjänster och om temporära restriktioner för verksamheten om epidemiläget förutsätter det, samt för de därtill anknutna bestämmelserna om tillsyn, inspektioner, ålägganden, tvångsmedel, behöriga myndigheter och rätt att få information. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om temporär begränsning av antalet passagerare i persontrafik och temporär stängning av utrymmen ändras så att incidensen för sjukdomen covid-19 stryks bland kriterierna för myndigheternas beslutsfattande. Samtidigt föreslås det att det kriterium som gäller smittkluster som konstaterats inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område preciseras så att det för att bestämmelsen ska tillämpas krävs att smittklostren inom området är betydande och att de kan medföra risk för omfattande spridning av ny smitta inom området.

I denna proposition föreslås det också att giltighetstiden för bestämmelserna om nationell tillämpning av EU:s digitala covidintyg förlängs. Som ett alternativ till föreskrivna ålägganden och begränsningar som meddelas genom myndighetsbeslut för att begränsa spridningen av coronavirusepidemin föreslås det att en verksamhetsutövare under vissa förutsättningar ska få kräva att de som deltar i en offentlig tillställning eller besöker utrymmen för kunder eller deltagare visar upp ett covidintyg. Det föreslås att bestämmelserna om tillämpning av covidintyg preciseras så att tillämpningen inriktas på öppettider för offentliga tillställningar och utrymmen.

Det föreslås att i lagen fortfarande ska ingå en bestämmelse om förseelse som gäller försummelse av covid-19-test och en bestämmelse om skyldigheten för staten att ersätta kommuners och samkommuners kostnader för kontroll av intyg och covid-19-testning. Det föreslås också att giltighetstiden förlängs för preciseringen av bestämmelserna om handräckning och verkställighet av beslut.

I denna proposition föreslås det också att giltighetstiden för bestämmelsen om anmälan om tidtabeller och rutter under covid-19-epidemin i lagen om transportservice förlängs till den 30 juni 2022.

De temporära bestämmelserna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2022 och vara i kraft till den 30 juni 2022.

1 Specialmotivering

1 Lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

16 a §. *Covid-19-intyg vid ankomst till Finland.*

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkanden (ShUB 18/2021 rd och ShUB 25/2021 rd).

16 b §. *Covid-19-test vid ankomst till Finland.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

16 c §. *Undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i test.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkanden (ShUB 18/2021 rd och ShUB 25/2021 rd).

16 d §. *Covid-19-test efter ankomst till landet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

16 e §. *Upplysningsskyldighet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

16 f §. *Undantag som gäller utövande av samernas näring och kultur.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag (701/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, samt till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

16 g §. *Tillförlitligt intyg som gäller covid-19.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till största delen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. Det föreslås att definitionen av vaccinationsserie i 1 mom. preciseras så att med vaccinationsserie utöver det antal vaccindoser som anges i försäljningstillståndet också avses en kombination av tidigare genomgången,

laboratorieverifierad covid-19 och en godkänd covid-19-vaccindos. Godkännandet av den formen av intyg har medfört klarhet i tillämpningspraxis för bestämmelsen. Såväl nationella som internationella officiella rekommendationer talar för att den som genomgått sjukdomen covid-19 och fått en vaccindos behandlas på samma sätt som den som fått en full vaccinationsserie. Europeiska rådet anger i sin rekommendation (EU) 2021/961 om ändring av rådets rekommendation (EU) 2020/1475 om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin att en person som fått en engångsdos av ett tvådosvaccin som har beviljats godkännande för försäljning i enlighet med förordning (EG) nr 726/2004 efter att tidigare ha smittats med sars-cov-2 också, i resesammanhang, bör betraktas som fullvaccinerad, om det i vaccinationsintyget anges att vaccinationskuren har slutförts efter administrering av en dos. Också THL har rekommenderat att den som genomgått sjukdomen covid-19 i stället för två doser kan ges endast en dos coronavaccin. Undersökningar visar att den som genomgått sjukdomen får minst lika bra skydd av en vaccindos som andra får av två doser. Med de intervaller mellan doserna som nu tillämpas förbättrar den andra vaccindosen inte längre väsentligt skyddet mot insjuknande jämfört med en dos.

Till övriga delar motsvarar den föreslagna bestämmelsen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

4 a kap.

Ett informationssystem för att effektivare bryta smittkedjor för covid-19 och spåra upp personer som eventuellt exponerats för coronavirus

43 a §. *Verkställande av informationssystemet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 17/2020 rd).

43 b §. *Folkpensionsanstaltens uppgifter i samband med förvaltningen av det bakomliggande systemet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

43 c §. *Behandlingen av personuppgifter i samband med användningen av informationssystemet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 17/2020 rd).

43 d §. *Undantag från meddelandeskyldigheten enligt 22 §.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

43 e §. *Behandlingen av sådana uppgifter om eventuell exponering som har erhållits med hjälp av informationssystemet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån

utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 17/2020 rd).

43 f §. *Styrningen av det bakomliggande systemets förvaltning.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

43 g §. *Bedömningen av informationssystemets informationssäkerhet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

43 h §. *Tillsyn.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

43 i §. *Behandlingen av personuppgifter i samband med gränsöverskridande användning av informationssystemet.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 225/2020 rd) med förslag till lag (1186/2020) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

58 a §. *Temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till stycke 4.1 i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag (165/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. [luddig]Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 17/2020 rd).

58 b §. *Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till stycke 4.1 i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag (165/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

58 c §. *Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, och till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för motivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

58 d §. *Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020) samt till social- och hälsovårdsutskottets betänkande ShUB 1/2021 rd. Dessutom hänvisas till den ändring i 58 d § som social- och hälsovårdsutskottet gjorde vid utskottsbehandlingen av regeringens proposition (RP 31/2021 rd) om ändring av 58 g § samt till motiveringen för den i social- och hälsovårdsutskottets betänkande ShUB 7/2021 rd. För specialmotivering hänvisas också till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 118/2021 rd) med förslag till lag (859/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar samt till den ändring i 58 d § som social- och hälsovårdsutskottet gjorde och motiveringen till den i social- och hälsovårdsutskottets betänkande ShUB 14/2021 rd.

58 e §. *Åtgärder som gäller persontrafik och som är avsedda att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, och till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

58 f §. *Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att kriterierna för myndigheternas beslutsfattande enligt momentet ändras så att incidensen för sjukdomen covid-19 stryks som tillämpningskriterium. Samtidigt föreslås det att det kriterium som gäller smittkluster som konstaterats inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område preciseras så att det för att bestämmelsen ska tillämpas krävs att smittklustren inom området är betydande och att de kan medföra risk för omfattande spridning av ny smitta inom området. Ändringen är motiverad, eftersom incidenstalet inte längre kan användas för att beskriva en väsentlig förutsättning i fråga om epidemin när vaccinationsgraden stiger. Bestämmelsens innehåll motsvarar det gällande 58 d § 2 mom. och den föreslagna 58 g § 2 mom. 1 punkten.

I sitt betänkande (ShUB 21/2021 rd) om en ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar fäste utskottet vikt vid att incidenstalet fortfarande tillämpas som förutsättning för restriktioner i andra temporära bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar som ingår i samma helhet. Till dem hör 58 f § 2 mom. 1 punkten och 58 g § 2 mom. 1 punkten. Utskottet betonade att de aktuella restriktionernas nödvändighet med tanke på ett konsekvent beslutsfattande bör bedömas som helhet, och vid behov bör författningsändringar beredas.

Med betydande smittkluster avses sådana situationer där smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt, och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området. Med omfattande spridning avses att antalet nya fall ökar betydligt och sprids utanför klustren, vilket försvårar spårningen av fallen. Bedömningen av när det är fråga om ett betydande smittkluster görs av den som fattar beslutet, och som i sitt beslutsfattande stödjer sig på en sakkunnigbedömning. Smittklustrens betydelse påverkas av de förutsättningar beträffande spårbarhet och risken för betydande, omfattande spridning som nämns ovan och om vilka det föreskrivs i paragrafen. Om smittkedjorna kan spåras, innebär det att de kan brytas med hjälp av beslut om isolering och karantän enligt lagen om smittsamma sjukdomar. I ett läge när en betydande del av smittfallen inte kan spåras är det å andra sidan sannolikt att smittan får större spridning hos befolkningen. Enligt en sakkunnigbedömning påverkas betydande risk för omfattande smittspridning av lokala omständigheter, till exempel i vilka befolkningsgrupper, situationer och utrymmen smitta upptäcks, hur många smittfall som upptäcks och hur antalet har utvecklats. Sakkunnigbedömningen påverkas dessutom av uppgifter om de virusstammar som sprids och deras egenskaper.

Sjukdomsklustrens betydelse enligt bestämmelsen har väsentligt samband till exempel med risken för att sjukdomsklustren eller deras snabba spridning ökar risken för en okontrollerad spridning av en smittsam sjukdom bland befolkningen, en betydande ökning i behovet av välfärdstjänster eller fara för liv och hälsa. Också om bärkraften hos och tillräckliga resurser för hälso- och sjukvården äventyras är det väsentligt för bedömningen av sjukdomsklustrens betydelse och av restriktioner.

Till övriga delar motsvarar den föreslagna bestämmelsen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, och till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

58 g §. *Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att kriterierna för myndigheternas beslutsfattande enligt momentet ändras så att incidensen för sjukdomen covid-19 stryks som tillämpningskriterium. Samtidigt föreslås det att det kriterium som gäller smittkluster som konstaterats inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område preciseras så att det för att bestämmelsen ska tillämpas krävs att smittklustren inom området är betydande och att de kan medföra risk för omfattande spridning av ny smitta inom området. Ändringen är motiverad, eftersom incidenstalet inte längre kan användas för att beskriva en väsentlig förutsättning i fråga om epidemin när

vaccinationsgraden stiger. Bestämmelsens innehåll motsvarar det gällande 58 d § 2 mom. och den föreslagna 58 f § 2 mom.

I sitt betänkande (ShUB 21/2021 rd) om en ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar fäste social- och hälsovårdsutskottet vikt vid att incidenstalet fortfarande tillämpas som förutsättning för restriktioner i andra temporära bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar som ingår i samma helhet. Till dem hör 58 f § 2 mom. 1 punkten och 58 g § 2 mom. 1 punkten. Utskottet betonade att de aktuella restriktionernas nödvändighet med tanke på ett konsekvent beslutsfattande bör bedömas som helhet, och vid behov bör författningsändringar beredas.

Med betydande smittkluster avses sådana situationer där smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt, och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området. Med omfattande spridning avses att antalet nya fall ökar betydligt och sprids utanför klustren, vilket försvårar spårningen av fallen. Bedömningen av när det är fråga om ett betydande smittkluster görs av den som fattar beslutet, och som i sitt beslutsfattande stödjer sig på en sakkunnigbedömning. Smittklustrens betydelse påverkas av de förutsättningar beträffande spårbarhet och risken för betydande, omfattande spridning som nämns ovan och om vilka det föreskrivs i paragrafen. Om smittkedjorna kan spåras, innebär det att de kan brytas med hjälp av beslut om isolering och karantän enligt lagen om smittsamma sjukdomar. I ett läge när en betydande del av smittfallen inte kan spåras är det å andra sidan sannolikt att smittan får större spridning hos befolkningen. Enligt en sakkunnigbedömning påverkas betydande risk för omfattande smittspridning av lokala omständigheter, till exempel i vilka befolkningsgrupper, situationer och utrymmen smitta upptäcks, hur många smittfall som upptäcks och hur antalet har utvecklats. Sakkunnigbedömningen påverkas dessutom av uppgifter om de virusstammar som sprids och deras egenskaper.

Sjukdomsklustrens betydelse enligt bestämmelsen har väsentligt samband till exempel med risken för att sjukdomsklustren eller deras snabba spridning ökar risken för en okontrollerad spridning av en smittsam sjukdom bland befolkningen, en betydande ökning i behovet av välfärdstjänster eller fara för liv och hälsa. Också om bärkraften hos och tillräckliga resurser för hälso- och sjukvården äventyras är det väsentligt för bedömningen av sjukdomsklustrens betydelse och av restriktioner.

Till övriga delar motsvarar den föreslagna bestämmelsen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 i regeringens proposition (RP 31/2021 rd) med förslag till lag (262/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

58 h §. *Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att hänvisningen till 18 a §, en temporär undantagsbestämmelse som berör taxiföretagare och mindre transportföretag, i lagen om transportservice (320/2017) stryks. Genom den bestämmelsen utvidgas beredskapsskyldigheten för sådana företag, och de åläggs att utarbeta en beredskapsplan under covid-19-epidemin. Den undantagsbestämmelsen i lagen om transportservice är i kraft till den 31 december 2021, och det anses inte nödvändigt att förlänga giltighetstiden för den eftersom de gällande bestämmelserna om beredskap inom transportsektorn i tillräcklig grad omfattar hanteringen av epidemiläget.

Till övriga delar motsvarar den föreslagna bestämmelsen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, och till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2020 rd) med förslag till lag (447/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

58 i §. *Nationell tillämpning av EU:s digitala covidintyg.* Det föreslås att 2 mom. preciseras så att de begränsningar om vilka det föreskrivs genom förordning eller som meddelas genom myndighetsbeslut inte berör en tillställning, ett utrymme eller en verksamhet under förutsättning att uppvisande av covidintyg krävs under tillställningens eller utrymmets hela öppettid. I nuläget föreskrivs det endast på ett allmänt plan om uppvisande av covidintyg, och därför är det möjligt att till exempel förplägnadsrörelser först bedriver verksamhet utan covidintyg och att covidintyg endast krävs av

kunderna nattetid i syfte att undgå de begränsningar som föreskrivs för verksamheten. I regel leder tillämpningen av covidintyg under begränsningarnas giltighetstid smittrisen under denna tid, men ett sådant förfarande leder till att ovaccinerade personer exponeras för smitta i utrymmena redan innan covidintyg tas i bruk. Eftersom tillämpningen av covidintyg föreslås gälla hela öppettiden för verksamheten, innebär den föreslagna bestämmelsen att smittrisen kontrolleras såväl i förplägnadsrörelser som vid olika slags tillställningar och utrymmen samtidigt som näringsverksamheten kan bedrivas utan begränsningar.

Till övriga delar motsvarar den föreslagna bestämmelsen ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 25/2021 rd).

58 j §. Rätt att behandla uppgifter som ingår i EU:s digitala covidintyg. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 101/2020 rd) med förslag till lag (582/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 25/2021 rd). Tillämpningen av paragrafen har dock i någon mån varit utmanande i fråga om vad som avses med situationer när det av tekniska skäl inte är möjligt att kontrollera intyget med ett läsprogram som Institutet för hälsa och välfärd har godkänt och intygets giltighet får kontrolleras utan ett elektroniskt läsprogram. Huvudregeln enligt lagstiftningen är att intygen ska kontrolleras elektroniskt. På så sätt minimeras behandlingen av personuppgifter för ändamålet, och det bidrar också till att förhindra missbruk eftersom en QR-kod är mycket svår att förfalska. Icke-elektronisk kontroll av intyg kräver också tilläggsresurser och sakkunskap av verksamhetsutövaren, vilket gör inträdet till tillställningar betydligt långsammare. Med tekniska skäl avses i regel en sådan situation när läsaren och/eller läsprogrammet får en teknisk funktionsstörning som omöjliggör teknisk kontroll. I ett sådant läge bör man primärt försöka starta om apparaten, utföra kontrollen med en annan läsare och säkerställa att det läsprogram som används har uppdaterats på behörigt sätt. Med sådana tekniska skäl som innebär att annan än teknisk kontroll är tillåten avses dock inte situationer när läsprogrammet inte ännu stödjer kontroll av något visst intyg.

58 k §. Anordnande av coronatest för att få ett covidintyg. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. Bestämmelsen fogades till lagen utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 25/2021 rd).

59 a §. Tillsyn. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 118/2021 rd) med förslag till lag (859/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

59 b §. Inspektioner. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2021 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

59 c §. Förelägganden och tvångsmedel. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till

kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2021 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkanden (ShUB 1/2021 rd och ShUB 25/2021 rd).

59 d §. Behörig kommunal myndighet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2021 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd).

59 e §. Rätt att få information. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

79 §. Statens deltagande i särskilda kostnader. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 25/2021 rd).

87 a §. Underlåtenhet att delta i covid-19-test. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

89 a §. Handräckning i samband med åtgärder som gäller covid-19. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) med förslag till lag (701/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, samt till kapitel 8 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 131/2021 rd) med förslag till lag (876/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet, och till den delen hänvisas för specialmotivering ytterligare till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 18/2021 rd).

91 §. Verkställighet av beslut. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar ordalydelsen i den temporära bestämmelse som är i kraft till den 31 december 2021. För specialmotivering hänvisas till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lag (147/2021) om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar, till stycke 4.1 Förslagen i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag (165/2021) om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar samt till kapitel 7 Specialmotivering i regeringens proposition (RP 73/2021 rd) med förslag till lag (447/2021) om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

2 Lag om temporär ändring av lagen om transportservice

Ikraftträdandebestämmelse. Det föreslås att ikraftträdandebestämmelsen i lagen temporärt ändras i fråga om giltighetstiden för 179 a §. Det föreslås att giltighetstiden för 179 a § om anmälan om tidtabeller och ruttor under covid-19-epidemin förlängs till den 30 juni 2022. Enligt gällande lag gäller 179 a § till den

31 december 2021. Till följd av att giltighetstiden för bestämmelsen förlängs ska ändringar i kollektivtrafiken under covid-19-epidemin fortfarande ska meddelas senast fem dagar i förväg.

Den som tillhandahåller transporttjänster inom persontrafiken ska underrätta Transport- och kommunikationsverket om inledande, upphörande eller väsentliga ändringar av tjänster som tillhandahålls regelbundet senast fem dagar innan planen genomförs, i stället för de 60 dagar som förutsätts i gällande lag, till den del uppgifterna inte är tillgängliga med hjälp av ett gränssnitt som avses i 154 § 1 mom. Om Transport- och kommunikationsverket i enlighet med 154 § 2 mom. ordnar informationstjänsten genom att skaffa den av Trafikstyrningsbolag Fintraffic Ab, ska anmälan göras direkt till bolaget i fråga. Med väsentliga ändringar avses ändringar till exempel i de planerade tidtabellerna, rutterna eller hållplatserna. Den kortare anmälningstiden gör det möjligt att inleda och avsluta servicen samt göra väsentliga ändringar snabbare under covid-19-epidemin. Den kortare anmälningstiden har tillämpats sedan våren 2020 (RP 62/2020 rd, RP 202/2020 rd, RP 64/2021 rd). Det första undantaget gällde till den 31 oktober 2020 och därefter har undantaget förlängts genom lag 1256/2020 och 676/2021. Det nuvarande undantaget gäller till den 31 december 2021.

2 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I 16 c § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar föreslås ingå ett bemyndigande att utfärda förordning. Med stöd av den bestämmelsen utfärdas en förordning av statsrådet i vilken det föreskrivs om de länder och områden där de som vistats i de 14 dygn som föregår ankomsten till Finland inte omfattas av skyldigheten att uppvisa intyg och delta i covid-19-test. Det är fråga om de länder och områden där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin i förhållande till incidensen av sjukdomen covid-19 eller förekomsten av virusvarianter i Finland.

3 Ikraftträdande

Lagarna är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2022 och gälla till den 30 juni 2022.

Under vintern 2021–2022 kan förekomsten av coronavirussmitta ännu vara rätt så riklig, med eventuella variationer regionalt och enligt vaccinationsgrad. Under vintern kan flera mindre lokala epidemivågor förekomma, och inte heller omfattande epidemier kan uteslutas. När nya muterade covid-19-virusstammar uppkommer och sprids globalt, uppkommer en ny risk för att epidemin ska trappas upp.

Av den 12 år fyllda befolkningen i Finland har mer än 80 % fått covid-19-vaccin, vilket ger förutsättningar för att öppna upp samhället. Epidemin sprids dock kraftigt bland den ovaccinerade befolkningen, och ett betydande antal covid-19-patienter får specialistsjukvård och intensivvård. Globalt kan smittläget dock fortfarande förändras snabbt. I världen i stort är vaccinationsgraden inte ännu lika hög som i Finland, vilket bidrar till en verklig risk för att nya virusmutationer ska utvecklas. Epidemiläget i världen bör beaktas vid nationella beslut, eftersom det kan bli svårt att hantera den inhemska epidemin i en situation utan gränssäkerhetsåtgärder.

Enligt nuvarande kunskap ger covid-19-vaccinationer i huvudsak gott skydd också mot muterade virusstammar. Højningen av vaccinationsgraden hos befolkningen skyddar hälsan och hälso- och sjukvårdens kapacitet. Dock är det möjligt att viruset framöver muteras så att effekten avtar hos de vacciner som nu används. Tills vidare är det inte heller känt om en första vaccinationsserie är tillräcklig för att skydda alla befolkningsgrupper. THL rekommenderar en tredje vaccindos för 60 år fyllda och för vissa andra grupper som kanske inte har ett tillräckligt immunitet efter två vaccindoser. För att bekämpa covid-19-epidemin, och i synnerhet spridningen av nya muterade virusvarianter, bör strävan fortsättningsvis vara att bekämpa smitta så effektivt som möjligt, i tillräckligt god tid och tillräckligt snabbt.

Med tanke på epidemiläget och vaccinationsgraden hos befolkningen, såväl i Finland som i resenärers avgångsländer, är det ändamålsenligt att giltighetstiden för de temporära bestämmelserna om hälsosäkerhet vid inresa förlängs till den 30 juni 2022. Globalt är vaccinationsgraden hos befolkningen fortfarande bristfällig, och det kan förmodas att WHO inte kungör att pandemin eller det internationella hotet mot folkhälsan har upphört före den 30 juni 2022. Så länge den globala pandemin pågår är befogenheterna enligt propositionen nödvändiga för att skydda befolkningens hälsa. Eftersom effekten

av den höga vaccinationsgraden på epidemins utveckling inte ännu är känd i detalj och vaccinationernas effekt ännu i hög grad är osäker till exempel i fråga om skyddets varaktighet och effekten mot muterade virusstammar, är det motiverat att förlänga giltighetstiden för bestämmelserna om hälsosäkerhetskraven för inresande till Finland och för andra temporära bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar till den 31 december 2021. Genom krav på förhandsintyg och testning av inresande kan spridningen av smitta av utländskt ursprung till Finland effektivt förhindras och genom andra temporära bestämmelser kan virusets spridning i Finland förhindras, och därmed kan befolkningens hälsa och hälso- och sjukvårdens kapacitet skyddas.

Förordning (EU) 953/2021 som berör utfärdandet av EU:s digitala covidintyg och de bakgrundstjänster som behövs för kontrollen är i kraft till den 30 juni 2022.

Tillämpning på Åland

I fråga om de föreslagna 16 a–16 g § behandlas tillämpningen på Åland närmare i kapitel 11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning i regeringens proposition (RP 105/2021 rd) som ledde till att lag 701/2021 om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar stiftades. Bekämpningen av smittsamma sjukdomar hör till rikets lagstiftningsbehörighet också på Åland, men med stöd av 30 § 9 punkten i självstyrelselagen sköter landskapet de uppgifter som uppgifter som berör bekämpande av smittsamma sjukdomar på Åland.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet ger ett utlåtande i frågan.

Lagförslag

1. Lag

om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 91 § 1 mom., sådant det lyder i lag 447/2021, samt

fogas till lagen temporärt nya 16 a–16 g §, ett nytt 4 a kap., nya 58 a–58 k och 59 a–59 e §, till 79 § ett nytt 3 mom. samt till lagen nya 87 a och 89 a § som följer:

16 a §

Covid-19-intyg vid ankomst till Finland

En utlänning som är född 2006 eller tidigare och som inte är varaktigt bosatt i Finland ska, i syfte att förhindra spridning av covid-19, vid ankomsten till Finland medföra ett i 16 g § avsett tillförlitligt intyg

1) över att han eller hon har fått en godtagbar covid-19-vaccinationsserie minst sju dygn före ankomsten till Finland,

2) över negativt resultat i ett covid-19-test som har utförts på personen högst 72 timmar före ankomsten till Finland, eller

3) över att han eller hon har haft laboratorieverifierad covid-19 högst sex månader tidigare.

Om en finsk medborgare eller en utlänning som är varaktigt bosatt i Finland medför ett intyg över en godtagbar covid-19-vaccinationsserie som getts minst sju dygn före ankomsten till Finland eller över att han eller hon har haft laboratorieverifierad covid-19 högst sex månader tidigare behöver personen inte delta i ett sådant covid-19-test som avses i 16 b §. Om personen medför ett intyg över negativt resultat i ett covid-19-test som har utförts på personen högst 72 timmar före ankomsten till Finland måste personen delta i ett sådant covid-19-test som avses i 16 d §.

Den myndighet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i den kommun eller samkommun som ansvarar för folkhälsoarbetet enligt 5 § i folkhälsolagen och inom vars område man anländer till landet, ansvarar inom ramen gör de tillgängliga resurserna för kontrollen av de intyg som avses i 1 mom. och i 16 b § 2 mom. i den omfattning som myndigheten bedömer vara ändamålsenlig för att bekämpa covid-19-epidemin. Myndigheten kan avtala om att uppgifter i anslutning till kontrollen av intyg överförs till någon annan än en myndighet, om det behövs för att trygga skötseln av kommunens eller samkommunens övriga lagstadgade uppgifter och för att säkerställa tillräckliga personella resurser för den överförda uppgiften.

Vid ankomst till Finland ska det intyg som avses i 1 mom. på begäran visas upp för en anställd hos den myndighet i kommunen eller samkommunen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma

sjukdomar eller för en person som sköter denna myndighets uppgifter. Intyget kan också kontrolleras digitalt. En person i tjänsteförhållande som sköter uppgifter i anslutning till bekämpningen av smittsamma sjukdomar i den nämnda kommunen eller samkommunen får i syfte att kontrollera intyget förbjuda personen att lämna den plats som personen i tjänsteförhållande har anvisat. Förbudet att lämna platsen får gälla i högst tre timmar.

Bestämmelser om nekande av inresa för utlänningar finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), bestämmelser om avvisning av utlänningar i utlänningslagen (301/2004) och bestämmelser om helhetsbedömning i 146 § 1 mom. i den lagen.

16 b §

Covid-19-test vid ankomst till Finland

Om en person som är född 2006 eller tidigare har anlänt till Finland utan att medföra ett sådant intyg som avses i 16 a § och passerar finska gränsen på ett sådant ställe där kommunen har ordnat covid-19-testning, ska personen delta i ett covid-19-test som ordnas där. Om personen passerar finska gränsen på ett sådant ställe där covid-19-testning inte har ordnats ska personen omedelbart och dock senast 24 timmar från ankomsten till Finland delta i ett covid-19-test. Den i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen ska ordna de covid-19-test som avses i denna paragraf.

Skyldig att delta i ett sådant covid-19-test som avses i 1 mom. är dock inte en person som vid ankomsten till Finland har med sig ett tillförlitligt intyg enligt 16 g § över en första dos covid-19-vaccin som getts minst 14 dygn före ankomsten till Finland.

För att säkerställa att en person deltar i ett sådant covid-19-test som avses i 1 mom. får en person i tjänsteförhållande som sköter uppgifter i anslutning till bekämpningen av smittsamma sjukdomar i en i 16 a § 3 mom. avsedd kommun eller samkommun förbjuda personen att lämna den plats som personen i tjänsteförhållande har anvisat för covid-19-testning. Förbudet att lämna platsen får gälla i högst tre timmar.

16 c §.

Undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i test

Intyg enligt 16 a § 1 mom. eller covid-19-test enligt 16 b § krävs dock inte av

1) personer som hör till utländska makters beskickningar eller internationella mellanstatliga organisationer och som åtnjuter personlig immunitet, deras familjemedlemmar eller sådana innehavare av diplomatpass eller tjänstepass som ackrediterats i något annat land än Finland, när de reser genom Finland till sitt tjänsteställe eller hemland,

2) förare inom person- eller godstransporter som är verksamma i transport- eller logistikbranschen, besättningen på fartyg, luftfartyg och tåg när de är i arbete eller avlösande besättning när de är på väg till eller från sina arbetsuppgifter,

3) personer för vilka grunden för inresa är att avvärja en plötslig fara som riktar sig mot samhällets infrastruktur och hotar hälsa eller säkerhet,

4) flygpassagerare, om de inte lämnar flygplatsen,

5) tullmyndigheter vid gränsen mellan Finland och Norge när de utför nödvändiga tjänsteuppdrag. Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. gäller skyldigheten att visa upp ett intyg eller att delta i ett test inte personer som under de 14 dygn som föregått ankomsten till Finland endast har vistats i länder eller områden där covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant i förhållande till covid-19-incidensen eller utbredningen av en virusvariant i Finland inte medför någon särskild risk för spridning av epidemin. Närmare bestämmelser om länder och områden som avses i detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 d §

Covid-19-test efter ankomst till landet

Om en person född 2006 eller tidigare som har anlänt till Finland inte har ett sådant intyg över vaccinationsserie eller genomgången covid-19 som avses i 16 a § 1 mom. 1 eller 3 punkten och inte har fått ett positivt testresultat av ett covid-19-test enligt 16 b §, ska personen delta i ett covid-19-test tidigast 72 timmar och senast 120 timmar efter ankomsten till landet. Den i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen ska ordna de covid-19-test som avses i denna paragraf.

Personer som avses i 16 c § behöver dock inte delta i det test som avses i 1 mom.

16 e §

Upplysningsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs i 8 § i förvaltningslagen (434/2003) ska den myndighet i den i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar upplysa den som anländer till Finland om hälsosäkra tillvägagångssätt och covid-19-testning samt svara på frågor och förfrågningar som gäller lagen om smittsamma sjukdomar och förfaranden.

16 f §

Undantag som gäller utövande av samernas näring och kultur

Bestämmelserna i 16 a–16 d § tillämpas inte på samer när de utövar sin näring och kultur inom samernas hembygdsområde.

16 g §

Tillförlitligt intyg som gäller covid-19

Ett intyg över covid-19-vaccinationer ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om den vaccinerade personens namn och födelsedatum, om vilket vaccin som getts och om ort och datum för utfärdandet samt är försett med underskrift och stämpel eller motsvarande bestyrkande av den som utfört vaccinationen. Med vaccinationsserie avses det antal vaccindoser som anges i försäljningstillståndet eller en kombination av tidigare genomgången, laboratorieverifierad covid-19 och en godkänd covid-19-vaccindos. En vaccinationsserie ska godkännas, om den har genomförts med ett vaccinpreparat för vilket Europeiska kommissionen har beviljat försäljningstillstånd med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 726/2004 om inrättande av unionsförfaranden för godkännande av och tillsyn över humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel samt om inrättande av en europeisk läkemedelsmyndighetförordning eller som Världshälsoorganisationen har tagit upp på sin lista för användning i nödfall.

Ett intyg över negativt testresultat för covid-19-smitta ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om den testade personens namn och födelsedatum, om använd diagnostisk metod och provtagningstidpunkt och om det laboratorium, den hälsovårdsmyndighet eller den nationella myndighet som utfärdat intyget.

Ett intyg över genomgången covid-19 ska anses vara tillförlitligt om det innehåller uppgift om personens namn och födelsedatum, när personen insjuknade samt ort och datum för utfärdande, och är försett med läkarens underskrift och stämpel eller motsvarande bestyrkande.

Ett intyg som avses i 1–3 mom. eller en bestyrkt översättning av ett sådant intyg ska vara avfattade på finska, svenska eller engelska. Ett intyg som visas upp inom samernas hembygdsområde enligt samiska språklagen (1086/2003) får också vara avfattat på samiska.

Bestämmelser om det digitala covidintyget för Europeiska unionen finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/953 om en ram för utfärdande, kontroll och godtagande av interoperabla intyg om vaccination mot, testning för och tillfrisknande från covid-19 (EU:s digitala covidintyg) för att underlätta fri rörlighet under covid-19-pandemin.

Den som är anställd hos den i 16 a § 3 mom. avsedda kommunen eller samkommunen eller som sköter dess uppgifter har rätt att ta del av innehållet i det intyg som personen visar upp, att behandla de i 1–4 mom. avsedda personuppgifter som personen lämnar och att i det register över fall av sjukdomen som avses i 39 § föra in en anteckning om medförande av ett i 16 a § 1 mom. avsett intyg, om behandlingen är nödvändig för utförande av de uppgifter som anges i 16 a–16 e §.

4 a kap.

Ett informationssystem för att effektivare bryta smittkedjor för covid-19 och spåra upp personer som eventuellt exponerats för coronavirus

43 a §

Verkställande av informationssystemet

Institutet för hälsa och välfärd tillhandahåller, godkänner och förvaltar ett informationssystem, bestående av en mobilapplikation med tillhörande bakomliggande system, för uppspårning av personer som eventuellt exponerats för coronavirus. Mobilapplikationen är avgiftsfri för användarna och användningen av den är frivillig.

Användning och överföring av data mellan mobilapplikationen och bakgrundssystemet kräver att användaren gett samtycke till det. Samtycket ges i applikationen. Av samtycket ska det framgå att det har lämnats frivilligt och uttryckligt samt med vetskap om de ändamål för vilka uppgifter som överförs med mobilapplikationen får användas och lämnas ut. Det ska också framgå att samtycket inte har lämnats i samband med kundservice inom social- och hälsovården eller i ett myndighetsförfarande. Samtycket kan när som helst återkallas genom att applikationen tas ur bruk.

Institutet för hälsa och välfärd är personuppgiftsansvarig i fråga om behandlingen av personuppgifter i samband med informationssystemet.

Institutet för hälsa och välfärd svarar för informationssystemets funktion och godkännandet av dess informations säkerhet och kan ställa närmare funktionella och tekniska krav på systemet samt krav på dess informations säkerhet.

Institutet för hälsa och välfärd ska se till att informationssystemet används bara så länge som det behövs för att bryta smittkedjor för sjukdomen covid-19.

43 b §

Folkpensionsanstaltens uppgifter i samband med förvaltningen av det bakomliggande systemet

Folkpensionsanstalten ska för Institutet för hälsa och välfärds räkning svara för förvaltningen av det bakomliggande systemet på det sätt som Institutet för hälsa och välfärd bestämmer.

43 c §

Behandlingen av personuppgifter i samband med användningen av informationssystemet

Vid användningen av informationssystemet får personuppgifter behandlas på det sätt som föreskrivs i detta kapitel för att bryta smittkedjor för sjukdomen covid-19 och för att spåra upp och informera personer som använder applikationen och eventuellt har exponerats för smitta samt för de statistiska ändamål som behövs för att följa hur covid-19-epidemin fortskrider och bedöma informationssystemets funktion. Personuppgifter får användas endast för de ändamål som är förenliga med detta kapitel, och de får inte användas för polisundersökningar, förundersökningar, rättegångar eller andra ändamål som har samband med lagövervakning. Uppgifterna får inte heller användas som enda grund vid beslutsfattande enligt 60 § eller vid annan utövning av offentlig makt som inte hänför sig till ett vårdbeslut som gäller covid-19-smitta.

I samband med användningen av informationssystemet får följande personuppgifter behandlas:

- 1) användarens pseudonyma identifierare,
- 2) pseudonyma identifierare för de andra användare som användaren har träffat samt behövliga uppgifter om mötenas varaktighet och tidpunkten för dem samt styrkan hos bluetooth-signalen från den mobila enheten vid tidpunkten i fråga,
- 3) pseudonyma identifierare för användare som anmält sig vara smittade,
- 4) information som användaren har fått om att han eller hon eventuellt har exponerats,
- 5) namn, telefonnummer, hemkommun och vid behov tillfällig bostadsort samt uppgifter om symtom som en användare har uppgett i samband med en sådan begäran om kontakt som avses i 43 e § 1 mom.,
- 6) i situationer som avses i 43 i § 2 mom. uppgift om de länder som ansluter sig till gränsöverskridande användning av informationssystemet.

De uppgifter som avses i 2 mom. 1, 2 och 4 punkten får sparas i användarens mobila enhet. I det bakomliggande systemet får de uppgifter som avses i 2 mom. 3 och 6 punkten registreras för uppspårning av de applikationsanvändare som eventuellt exponerats för smitta, och de uppgifter som nämns i 2 mom. 5 punkten registreras för utlämnande till en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård i en kommun eller i en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt eller till Ålands hälso- och sjukvård i enlighet med 43 e §.

De uppgifter som avses i 2 mom. ska raderas och förstöras inom 21 dygn från det att de har registrerats. Uppgifterna ska dock raderas och förstöras senast när informationssystemet tas ur bruk i enlighet med 43 a § 5 mom.

43 d §

Undantag från meddelandeskyldigheten enligt 22 §

Med undantag från vad som föreskrivs i 22 § behöver den som använder en mobilapplikation som avses i detta kapitel inte meddela de uppgifter som han eller hon har fått med hjälp av informationssystemet till en läkare.

43 e §

Behandlingen av sådana uppgifter om eventuell exponering som har erhållits med hjälp av informationssystemet

Institutet för hälsa och välfärd har trots sekretessbestämmelserna rätt att till verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård i kommuner och i samkommuner för sjukvårdsdistrikt och till Ålands hälso- och sjukvård lämna ut sådana i 43 c § 2 mom. 5 punkten avsedda uppgifter som behövs för att verksamhetsenheten ska kunna kontakta personer som eventuellt exponerats för smitta för bedömning av deras behov av vård eller av andra åtgärder som behövs med tanke på bekämpningen av covid-19-epidemin.

De uppgifter om eventuell exponering som framgår av en begäran om kontakt enligt 1 mom. får sparas i ett temporärt register som inrättats av en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård i kommunen eller i samkommunen för sjukvårdsdistriktet för att användas när exponerade kontaktas enligt 1 mom. En uppgift ska utan dröjsmål raderas ur registret och förstöras när den inte längre är nödvändig för detta ändamål.

43 f §

Styrningen av det bakomliggande systemets förvaltning

Social- och hälsovårdsministeriet styr och har uppsikt över Folkpensionsanstalten vid fullgörandet av det uppdrag som avses i 43 b §.

43 g §

Bedömningen av informationssystemets informationssäkerhet

Transport- och kommunikationsverket ska bedöma informationssystemets informationssäkerhet innan det tas i bruk i enlighet med lagen om bedömning av informationssäkerheten i myndigheternas informationssystem och datakommunikation (1406/2011).

43 h §

Tillsyn

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utövar tillsyn över informationssäkerheten i informationssystemet.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har rätt att utföra de inspektioner som tillsynen förutsätter och inspektören har rätt att få tillträde till lokaler som är av betydelse för tillsynen och där det förvaras uppgifter som är av betydelse för tillsynen. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

Vid inspektionen ska alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. På inspektörens begäran ska dessutom kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen överlämnas till inspektören utan avgift.

43 i §

Behandlingen av personuppgifter i samband med gränsöverskridande användning av informationssystemet

I samband med användningen av informationssystemet får personuppgifter även behandlas för gränsöverskridande utbyte av uppgifter mellan nationella mobilapplikationer som används för att spåra upp personer som eventuellt exponerats för coronavirussjukdomen och de tillhörande bakomliggande systemen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen (EU), en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz genom den samordnade nätsluss som avses i artikel 1.1.j i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2020/1023 om ändring av genomförandebeslut (EU) 2019/1765 vad gäller det gränsöverskridande utbytet av uppgifter mellan nationella mobilapplikationer för kontaktspårning och varning i kampen mot covid-19-pandemin, nedan genomförandebeslutet.

Institutet för hälsa och välfärd kan trots sekretessbestämmelserna lämna ut de i 43 c § 2 mom. 3 och 6 punkten avsedda behövliga uppgifterna till i artikel 7a.4 i genomförandebeslutet avsedda, utsedda nationella myndigheter eller offentliga organ i en annan EU-medlemsstat, en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz för att spåra upp personer som eventuellt exponerats för coronaviruset. Uppgifterna lämnas ut genom den i artikel 1.1.j i genomförandebeslutet avsedda samordnade nätslussen.

Utlämnandet av personuppgifter enligt 2 mom. kräver att användaren gett samtycke till det. Samtycket ges i applikationen. En samtycket ska det framgå att det har lämnats frivilligt och uttryckligt samt med vetskap om de ändamål för vilka uppgifterna får lämnas ut och användas. Det ska också framgå att samtycket inte har lämnats i samband med kundservice inom social- och hälsovården eller i ett myndighetsförfarande.

58 a §

Temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom

Utöver vad som föreskrivs i livsmedelslagen och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland ska en sådan utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland för att förhindra spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom se till att förplägnadsrörelsens lokaler och ytor rengörs och att kunderna har möjlighet att rengöra händerna samt ge kunderna instruktioner om hur man ska hålla ett tillräckligt avstånd och rengöra händerna. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, om ordnande av möjlighet att rengöra händerna och om de instruktioner som ska ges kunderna.

Utövare av förplägnadsverksamhet ska för att förhindra spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom se till att kundernas ankomst och vistelse ordnas tillräckligt glest, att kundplatserna är belägna tillräckligt långt från varandra och att spridningsrisken i förplägnadsrörelsens verksamhet hålls så liten som möjligt. Om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom, får närmare bestämmelser om de skyldigheter som gäller kundernas ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser, begränsningen av spelning av musik och användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal och de krav som gäller antalet kundplatser inomhus och utomhus utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får antalet kunder i förplägnadsrörelser vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att mot betalning erbjuda allmänheten alkohol drycker i en livsmedelslokal enligt livsmedelslagen eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland begränsas med högst 67 procent av det största antal kunder eller personer som anges i det i 18 § i alkohollagen (1102/2017) eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland avsedda serveringstillståndet för utrymmena eller delen av utrymmena eller, om förplägnadsrörelsen inte har serveringstillstånd, i en projektbeskrivning som har godkänts i enlighet med de bestämmelser om byggnaders brandsäkerhet som har utfärdats med stöd av 117 b § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och de bestämmelser om säkerhet vid användning av byggnader som har utfärdats med stöd av 117 d och 117 k § i den lagen eller i enlighet med motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Antalet kunder hos andra förplägnadsrörelser får begränsas med högst 50 procent av det största antal kunder eller personer som följer av de bestämmelser som avses ovan. Om förplägnadsrörelsens huvudsakliga förplägnadsverksamhet varierar vid olika tidpunkter, tillämpas på verksamheten vid respektive tidpunkt den begränsning som gäller för det slag av förplägnadsverksamhet som bedrivs vid tidpunkten i fråga. Närmare bestämmelser om de begränsningar av antalet kunder som avses i denna paragraf och om hur begränsningarna ska riktas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

En förplägnadsrörelse ska förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkohol drycker, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom och åtgärderna för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna

och andra åtgärder inte är tillräckliga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Närmare bestämmelser om de begränsningar som gäller förplägnadsrörelsernas öppettider mellan klockan 18 och klockan 5 och servering av alkoholdrycker mellan klockan 17 och klockan 9 samt om i vilka slag av förplägnadsrörelser begränsningarna ska iakttas får utfärdas genom förordning av statsrådet när de förutsättningar som anges i detta moment uppfylls.

Den begränsning av antalet kunder som avses i 2 mom. får i en förplägnadsrörelse vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att erbjuda alkoholdrycker vara större än 50 procent och i en annan förplägnadsrörelse större än 25 procent och den begränsning som avses i 3 mom. får gälla öppettider före klockan 23 och tider för servering av alkoholdrycker före klockan 22 endast om det på riksnivå är nödvändigt att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom på grund av en snabb acceleration av epidemin eller en virusvariant som hotar att sprida sig och det inom området i fråga konstateras spridning av virusvarianter bland befolkningen eller sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

De begränsningar som föreskrivs med stöd av 2–4 mom. ska vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom de områden och i de förplägnadsrörelser som begränsningarna gäller.

Varje utövare av förplägnadsverksamhet ska göra upp en skriftlig plan för hur rörelsen genomförs de skyldigheter och begränsningar som föreskrivs i fråga om dess verksamhet och användningen av rörelsens utrymmen inomhus och utomhus. Planen ska på begäran visas upp för regionförvaltningsverket och för den polis som utövar tillsyn enligt 11 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller enligt motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska hållas framlagd för kunderna i förplägnadsrörelsen. Närmare bestämmelser om innehållet i planen för genomförande av skyldigheterna och begränsningarna och om hur planen ska göras upp och hållas framlagd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller inte sådana personalrestauranger som avses i 1 § 3 mom. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och inte heller förplägnadsrörelsernas försäljning av sådan mat eller dryck som avnjuts någon annanstans.

Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsningar av öppettiderna gäller inte förplägnadsrörelser på fartyg och luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands eller förplägnadsrörelser i anslutning till distributionsstationer för flytande bränsle.

58 b §

Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar

Regionförvaltningsverket övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 a § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna eller iakttagandet av begränsningarna, kan regionförvaltningsverket förelägga förplägnadsrörelsen att avhjälpa bristerna eller missförhållandena. När föreläggandet meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska utföras. Om bristerna inte har avhjulpts inom utsatt tid eller om skyldigheterna har åsidosatts på ett väsentligt sätt, kan regionförvaltningsverket bestämma att förplägnadsrörelsens förplägnadsverksamhet omedelbart ska avbrytas och att rörelsen ska hållas stängd för kunder högst en månad.

Polisen ska vid behov på regionförvaltningsverkets begäran ge handräckning för att genomföra tillsynen och stänga en förplägnadsrörelse enligt 1 mom.

Statsrådet ska noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger. Om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för upphävande av 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det har föreskrivits om med stöd av 58 a § 2–4 mom. inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning.

58 c §

Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig

till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och
- 3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

De skyldigheter som anges ovan i denna paragraf gäller följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte sådana utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Skyldigheterna enligt denna paragraf gäller dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Skyldigheterna enligt denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Aktörer som disponerar över stationer, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus eller avgränsade utrymmen utomhus där passagerare stiger på eller av ett trafikmedel ska tillsammans med leverantörer av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och leverantörer av trafiktjänster som avses i 2 § 3 punkten i den lagen samt de tjänsteleverantörer som avses i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland se till att det för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 vidtas arrangemang för styrningen av passagerarna när de stiger av och på ett trafikmedel. Skyldigheterna enligt denna paragraf tillämpas inte på användningen av de utrymmen som är avsedda för resande i trafikmedel avsedda för persontrafik. Bestämmelser om åtgärder i persontrafik för förhindrande av spridning av sjukdomen covid-19 finns i 58 e §.

Närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas närmare bestämmelser för dem som disponerar över stationer, terminaler och andra därmed jämförbara utrymmen och för i 58 e § avsedda tjänsteproducenter inom trafiken om deras detaljerade skyldigheter enligt 1 och 2 mom. i denna paragraf i fråga om stationer för trafik, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus samt den i 6 mom. angivna styrningen av passagerare.

58 d §

Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 5 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga risk för smitta till följd av närtakt mellan kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang som gäller antalet kundplatser eller utrymmena eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras betydande sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området.

I 1 mom. avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,
- 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Ett beslut som avses i 1 mom. tillämpas dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

58 e §

Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin.

En leverantör av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland och den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska, om denne har ett verksamhetsställe i Finland eller annars står under finsk jurisdiktion eller trafikerar en tjänst med avgångs- eller ankomstplats i Finland eller som går via Finland, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin i sin verksamhet se till att

1) utrymmen och ytor som är avsedda att användas av trafikmedlets passagerare rengörs regelbundet och rengöringen effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga så att en tillräcklig hygienivå uppnås och bibehålls samt att andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta iakttas, och

2) passagerarna erbjuds möjlighet att bibehålla en tillräcklig hygienivå i trafikmedlet samt ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna, om användning av ansiktsskydd och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta i trafikmedlet.

Närmare bestämmelser om detaljerna i fråga om de skyldigheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 f §

Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 e § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det är nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, kan Transport- och kommunikationsverket fatta ett beslut genom vilket det största tillåtna antal passagerare som en i 1 mom. i den paragrafen avsedd leverantör av transporttjänster eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören får ta ombord på ett trafikmedel begränsas.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras betydande sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor inom området.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela Transport- och kommunikationsverket om att en situation som avses i 2 mom. 2 punkten föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer inom området.

Transport- och kommunikationsverket får fatta beslut om skyldighet att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antal passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Transport- och kommunikationsverket ska när det fattar beslutet och avväger begränsningen av antalet passagerare ta hänsyn till

1) incidensen av smittfall inom de områden där trafiken huvudsakligen bedrivs och där passagerare kan tas ombord,

2) möjligheterna att undvika närkontakter mellan passagerarna med beaktande av resans längd, trafikmedlets konstruktion, möjligheten att placera passagerare i olika avdelningar, antalet sitt- och ståplatser samt andra omständigheter som påverkar passagerarnas placering i trafikmedlet, och

3) åtgärder som leverantörerna av transporttjänster eller de som bedriver trafik på uppdrag av leverantörerna har vidtagit enligt 58 e § för att begränsa närkontakterna mellan passagerare, säkerställandet av tillgången till den information enligt 24 § som behövs för att spåra eventuella exponerade personer på basis av en personlig platsreservering, användning av ansiktsskydd och andra regionala metoder för att förhindra spridning av sjukdom.

Ett beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

En leverantör av transporttjänster som avses i 58 e § eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska genom arrangemang som är lätta att observera och övervaka säkerställa att antalet passagerare begränsas i enlighet med vad som anges i beslutet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om kriterierna för beslutets giltighet inte längre uppfylls.

58 g §

Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten och om det när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt för att förhindra en okontrollerad spridning av covid-19-epidemin, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som utövar i 4 mom. avsedd verksamhet och disponerar över utrymmen, enligt vilket sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Utöver det som föreskrivs i 44 § i förvaltningslagen ska det i beslutet anges vad som avses med verksamhet som utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19 och med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas endast om

1) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området, och

2) antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela kommunerna och regionförvaltningsverket inom sitt område om att en situation som avses i 2 mom. föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar aktörer som disponerar över utrymmen när de bedriver idrotts- eller sportverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten i följande utrymmen:

1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,

2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,

3) dansställen samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,

4) nöjes- och tempaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,

5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

När ett beslut som avses i 1 mom. fattas ska hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst två veckor åt gången. Det ska noga följas upp att beslutet är aktuellt och beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

Närmare bestämmelser om den verksamhet och de utrymmen som avses i 4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 h §

Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 mom., ska den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet.

En i 58 c § 6 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen och leverantör av transport- eller trafiktjänster ska i samarbete utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör de skyldigheter som avses i det momentet. Tjänsteleverantören ska foga planen till den plan som leverantören utarbetar med stöd av 18, 18 a, 58, 66 eller 129 § i lagen om transportservice eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland

Den plan som avses i denna paragraf ska på begäran visas för kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska i utrymmet hållas framlagd för kunderna och dem som deltar i verksamheten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 i §

Nationell tillämpning av EU:s digitala covidintyg

EU:s digitala covidintyg ska vid nationell tillämpning visa att en person har fått en full vaccinationsserie som avses i 16 g § 1 mom. minst sju dagar tidigare, har fått ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har genomgått sjukdomen covid-19 högst sex månader tidigare.

Om en verksamhetsutövare i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning eller till utrymmet i fråga under dess öppettider visar upp ett intyg enligt 1 mom., tillämpas inte restriktioner som berör kunders ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser samt användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal samt musik, begränsning av antalet kundplatser inomhus och utomhus samt begränsning av öppettider och serveringstider som det föreskrivits om i förordningar som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, på den offentliga tillställningen, det utrymmet eller den verksamheten. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § helt har förbjudit att en offentlig tillställning ordnas, får dock inga undantag från de restriktioner som meddelats i beslutet göras genom krav på att intyg visas upp. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Uppvisande av ett intyg som avses i 1 mom. får på det sätt som avses i 2 mom. krävas för tillträde till följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus och utomhus som används för offentliga tillställningar,
- 2) förplägnadsrörelser,
- 3) gym och andra utrymmen inomhus som används för idrott eller motion,
- 4) allmänna bastur samt bassängutrymmen i simhallar, utomhusbad och badinrättningar samt omklädningsrum i omedelbar anslutning eller närhet till dem,
- 5) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,
- 6) nöjes- och temaparker, tivolin samt utrymmen inomhus vid djurparker,
- 7) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 8) muséer, utställningsutrymmen och andra motsvarande kulturutrymmen.

I den plan som avses i 58 h § i ska verksamhetsutövaren ange att verksamhetsutövaren kräver att kunder och deltagare i verksamheten visar upp ett sådant intyg som avses i 1 mom.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om den tidsperiod under vilken, med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 mom., skyldigheter och restriktioner som meddelas genom myndighetsbeslut enligt 58 och 58 d § och om vilka det föreskrivs i förordningar med stöd av 58 a § 2 och 3 mom., gäller berörda offentliga tillställningar, utrymmen och verksamheter oberoende av om verksamhetsutövaren kräver att ett sådant intyg som avses i 1 mom. visas upp. En förutsättning för utfärdande av förordning är att det till följd av en överraskande och betydande försvagning av covid-19-vaccinationsprogrammets effekt är uppenbart att enbart skyldigheten att visa upp intyg enligt 1 mom. inte tillräckligt förhindrar spridning av sjukdomen covid-19, och att det är nödvändigt för att antingen riksomfattande eller inom ett visst område förhindra spridning av sjukdomen samt en allvarlig överbelastning av hälso- och sjukvården som äventyrar befolkningens hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska utan dröjsmål underrätta statsrådet om det anser att en sådan situation eller en grundad risk för den föreligger. Statsrådets förordning får vara i kraft högst en månad i taget. Statsrådet ska noggrant följa med förordningens aktualitet och upphäva förordningen omedelbart, om förutsättningarna enligt denna paragraf inte längre uppfylls.

58 j §

Rätt att behandla uppgifter som ingår i EU:s digitala coronaintyg

Sådana verksamhetsutövare vilkas verksamhet omfattas av en restriktion eller ett föreläggande enligt en förordning som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller ett myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d §, deras anställda och de som sköter uppgifter för dem, som med stöd av denna lag har rätt att kräva att kunder och deltagare i verksamhet visar upp EU:s digitala covidintyg har rätt att kontrollera att intyget är i kraft. För behandling av personuppgifter som antecknats i intyget krävs dessutom att kunden eller deltagaren i verksamheten informeras. Personuppgifter får endast behandlas för att kontrollera intygets giltighet och för att kontrollera om förutsättningarna för tillträde till utrymmet uppfylls. Intyget ska granskas så att verksamhetsutövaren använder ett läsprogram som Institutet för hälsa och välfärd har godkänt, som gör att verksamhetsutövaren endast kan se personens namn och om intyget är giltigt. Om det av tekniska skäl inte är möjligt att kontrollera intyget med ett läsprogram som Institutet för hälsa och välfärd har godkänt, får intygets giltighet kontrolleras utan ett elektroniskt läsprogram.

Verksamhetsutövare, deras anställda och de som sköter uppgifter för dem, som har rätt att kräva att kunder och deltagare i verksamhet visar upp EU:s digitala coronaintyg, har också rätt att kontrollera identiteten hos kunder och deltagare i verksamheten.

Uppgifterna i intyget får inte registreras, lagras eller behandlas i något annat syfte.

58 k §

Anordnande av coronatest för att få ett covidintyg

Kommunen ska avgiftsfritt ordna den covid-19-testning som i kommunen bosatta barn i åldern 16 och 17 år som inte har fått en full vaccinationsserie enligt 16 g § 1 mom. och de personer som av medicinska skäl inte kan ta ett covid-19-vaccin behöver för att få det covidintyg som avses i 58 i § 1 mom.

59 a §

Tillsyn

Regionförvaltningsverket och kommunen övervakar inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 mom., 58 d och 58 g §, 58 h § 1 mom. och 58 i § samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Transport- och kommunikationsverket och kommunen övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som anges i 58 c § 6 mom., 58 e och 58 f § samt 58 h § 2 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta när de övervakar att denna lag följs.

Polisen övervakar att de beslut som meddelats med stöd av 58 och 58 d § och de skyldigheter som fastställs i 58 c § 2 mom. iaktas i fråga om förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och i fråga om skyldigheter och begränsningar som gäller publikens storlek och antalet personer samt upprätthållande av avstånd.

59 b § *Inspektioner*

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket får inspektera den verksamhet enligt denna lag som utövas av en aktör som de övervakar med stöd av 59 a § samt de utrymmen som används i verksamheten.

En inspektör ska ges tillträde till de utrymmen på verksamhetsstället som skyldigheterna eller begränsningarna gäller. Vid inspektionen ska trots sekretessbestämmelserna alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. På inspektörens begäran ska dessutom trots sekretessbestämmelserna kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen överlämnas till inspektören utan avgift. Inspektören har rätt att fotografera under inspektionen. Inspektioner får inte förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttas. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. får Transport- och kommunikationsverket vid en inspektion ta hjälp av utomstående experter på det sätt som anges i 196 § 4 och 5 mom. i lagen om transportservice. De kommunala myndigheter som är behöriga med stöd av 7 § i hälsoskyddslagen (763/1994) och 32 § i livsmedelslagen får i samband med de inspektioner de gör med stöd av de lagarna kontrollera att i denna lag avsedda skyldigheter fullgörs och begränsningar iakttas samt att beslut om dessa iakttas. Bestämmelser om dessa myndigheters rätt att meddela förelägganden och använda tvångsmedel finns i 59 d § 1 och 2 mom.

De myndigheter som avses i 4 mom. och den myndighet som avses i 59 d § 1 mom. får förrätta en inspektion också på begäran av regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket.

59 c §

Förelägganden och tvångsmedel

Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 1 mom., kan regionförvaltningsverket och kommunen meddela ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 6 mom. eller 58 e §, kan föreläggandet om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas meddelas av kommunen och Transport- och kommunikationsverket.

Regionförvaltningsverket och kommunen kan meddela ett föreläggande om avhjälpande av brister eller missförhållanden som observerats i iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58, 58 d eller 58 g § eller en skyldighet enligt 58 i §. Detsamma gäller Transport- och kommunikationsverket och kommunen i fråga om iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58 f §.

Regionförvaltningsverket och kommunen kan dessutom när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 1 mom. och Transport- och kommunikationsverket när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 2 mom. meddela ett föreläggande om att de brister eller missförhållanden som observerats i fullgörandet ska avhjälpas. För tillsynen enligt denna lag kan regionförvaltningsverket och kommunen trots sekretessbestämmelserna förelägga verksamhetsutövaren att kontrollera identiteten hos kunder och personer som deltar i verksamheten och giltighetstiden för EU:s digitala covidintyg, om det vid kontrollen uppstår misstanke om att kundernas och deltagarnas digitala covidintyg inte har kontrollerats och de fastställda skyldigheterna och begränsningarna inte har iakttagits.

När ett föreläggande som avses i 1 och 2 mom. meddelas ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Tidsfristen ska vara skälig med hänsyn till bristens eller missförhållandets karaktär samt arten av den verksamhet föreläggandet gäller.

Om de brister eller missförhållanden som avses i 1 mom. inte har avhjälpits inom utsatt tid och om skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket bestämma att verksamheten i fråga omedelbart ska avbrytas och att utrymmet i fråga ska hållas stängt för kunder eller andra deltagare i den övervakade verksamheten högst en månad, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Om brister eller missförhållanden som avses i 2 mom. i fråga om åtgärder som bestämts med stöd av 58 d eller 58 f § inte har avhjälpits inom utsatt tid och skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan den myndighet som fattat beslutet meddela ett motsvarande föreläggande, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Ett föreläggande som avses i detta moment får inte gälla utrymmen som används för religionsutövning.

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som meddelats med stöd av 1–4 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

Om kommunen, regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket i samband med en inspektion eller i övrigt får kännedom om att en skyldighet eller begränsning som en annan myndighet har bestämt med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § åsidosatts i betydande grad, ska kommunen eller verket trots sekretessbestämmelserna underrätta den myndighet som bestämt om skyldigheten eller begränsningen om saken. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska trots sekretessbestämmelserna underrätta kommunen, om centret eller verket i samband med en inspektion som det förrättar med stöd av en annan lag eller i övrigt får kännedom om att skyldigheterna eller begränsningarna enligt 58 c § i betydande grad åsidosatts i samband med verksamhet som centret eller verket övervakar, samt underrätta den kommun eller det regionförvaltningsverk som fattat beslutet att en skyldighet eller begränsning som bestämts med stöd av 58 eller 58 d § har åsidosatts i betydande grad.

Om ett beslut om offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster som har fattats med stöd av 58 § inte iakttas, har polisen rätt att förhindra, avbryta eller avsluta en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst. En polisman har också rätt att befalla en folksamling att skingra sig eller flytta på sig, om en offentlig tillställning eller allmän sammankomst strider mot ett beslut som fattats med stöd av den paragrafen. Om folksamlingen inte lyder en befallning att skingra sig eller att flytta på sig har en polisman rätt att med maktmedel skingra folksamlingen samt gripa personer som tredsкас. Polisen ska om möjligt avgränsa sina åtgärder till att gälla endast dem som genom sitt uppträdande orsakar behovet att skingra folksamlingen eller be den flytta på sig.

Bestämmelser om en polismanns rätt att skingra en folksamling, om en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst som avses i 7 mom. äventyrar allmän ordning och säkerhet eller utgör ett hinder för trafiken, finns i 2 kap. 9 § i polislagen (872/2011).

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för förrättande av en inspektion som avses i 59 b §, för avbrytande av en verksamhet som avses i 59 c § 4 mom. och för stängning av ett utrymme som avses i 58 g §.

59 d §

Behörig kommunal myndighet

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar svarar för kommunens tillsyn enligt 59 a § och utövar befogenheter enligt 59 b och 59 c §, om inte kommunen med stöd av kommunallagen (410/2015) beslutar något annat.

Kommunfullmäktige kan ge en myndighet som avses i 1 mom. rätt att överföra behörigheten enligt 59 c § 1 och 2 mom. vidare till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen, till någon annan tjänsteinnehavare i kommunen, till ett kommunalt organ eller till en sektion i ett kommunalt organ. En kommun kan också avtala med en annan kommun eller en samkommun om att sådan behörighet anförtros en tjänsteinnehavare i den kommunen eller samkommunen. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke till det.

De kommunala myndigheter som med stöd av 59 a–59 d § deltar i tillsynen får trots sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen till de andra myndigheter som deltar i kommunens tillsyn enligt denna lag samt till de myndigheter i andra kommuner och samkommuner som deltar i tillsynen enligt denna lag.

59 e §.

Rätt att få information

Regionförvaltningsverket, de kommunala myndigheter som deltar i tillsynen enligt denna lag och Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de upplysningar som är nödvändiga för tillsynen enligt 59 a–59 d § av den som är föremål för en skyldighet enligt 58 c, 58 e eller 58 i § samt av den som med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § är föremål för ett beslut. Upplysningarna ska lämnas utan dröjsmål och avgiftsfritt.

79 §

Statens deltagande i särskilda kostnader

Staten svarar för de kostnader som 16 a, 16 b, 16 d och 16 e § medför för kommuner och samkommuner.

87 a §

Underlåtenhet att delta i covid-19-test

En myndig person som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försummar den skyldighet att delta i covid-19-test som avses i 16 b § 1 mom. eller 16 d § 1 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för underlåtenhet att delta i covid-19-test dömas till böter.

89 a §

Handräckning i samband med åtgärder som gäller covid-19

Utöver det som föreskrivs i 89 § har polisen för utförande av ett handräckningsuppdrag rätt att

- 1) ge handräckning för att säkerställa att det förbud att lämna platsen som avses i 16 a § 4 mom. och 16 b § 3 mom. iakttas,
- 2) stoppa fordon och reglera trafiken för att säkerställa att de åtgärder som anges i 16 a och 16 b § kan utföras.

Gränsbevakningsväsendet och Tullen har rätt att ge handräckning för att säkerställa att förbudet att lämna platsen enligt 16 a § 4 mom. och 16 b § 3 mom. iakttas.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 och 69–71 § får verkställas genast även om de överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022 och gäller till den 30 juni 2022.

2. Lag

om temporär ändring av lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om transportservice (320/2017) ikraftträdandebestämmelsen, sådan den lyder i lag 676/2021, som följer:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021 och gäller till och med den 31 december 2021. 179 a § gäller dock till och med den 30 juni 2022. Behörighetsbrev, certifikat över specialbehörighet och kompetensbevis som beviljats eller förlängts med stöd av lagen förblir i kraft i enlighet med de villkor som anges i denna lag.

Denna lag träder i kraft den xxxx xxxx 20 .

Helsingfors den xx xxxxx 2021

Statsminister

Sanna Marin

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru